Контрольный экземпляр

Массе а мехкий пролетареш, вIашагIкхета!

СОВДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР

Газет арадувл 1923 шера денз ★ ШИНАРА, 19 АВГУСТ, 1986 ШУ. ★ № 99 (7290). ★ Мах 3 кеп.

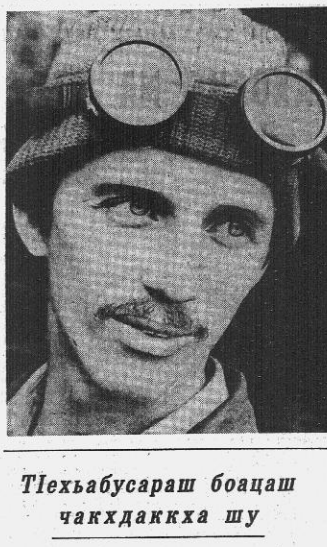

Грозненски профессионально-технически училище дина дешш чаккхе а лъаьжа, ворхI шу хьалха укказа балха вера ияьна специалист Соколов Юрий. Теоретически ше Iомадьар практически кIезаг гIаларгIа довза тIергтар из. Дукхача хана СРСУ-4 кхаьхьараш болча сварщикаша цIеца шийна хьалхIехар. Цига кхаа кердаддакхха ца дезаш дина дIаэцар Юре. Цудухьа лоацача хана классни специалист а хинна, кхаьхьера волавелар из. Социалистически яхье хьалхалаттаршта конье хадданна волаш хьавоагIа из. Ше ваьдеи мел дар тIехдика хулийт, сменни нормаш 160 процент а кхы тIех а кхоачашъю Юре.

Иштта кхаьхьараш коллективе сийдеш вола из управление коммунистана берригни а ваьаа болаш дIаэц хьамсарча пате мутIарабанна. Даим цу цIера сий лакха лоаттадеш хьавоагIа Юрий, башха-дика производственни хьокхамаш доахаш, юкъарча вахаре хьинаре дакъа лоацаш.

СУРТА тIа: сварщик Ю. Соколов.

С. КАНСИНОВА сурт.

Яхьа дневник

Лаьрхlар кхоачашду

Шийттаглагlча пятилетка хьалхарча шерн план хьалха кхоачашъра дожхий дехкаран тIаийдар «Чечингавтотранс» яхача территориальни объединене водителяша, ремонтникаша, инженерно - техническ к и болхлоша, тIулакхерча наха. Чакхбаьнаб ух шера хьалхарч ворхI бутт. Мишта кхоачандадь цар шоашдена доиг? Хьалха боахама мохьхаш дIаэца дахьяргара дIа мел иккхача хьокхамий даькъе тIаийца социалистически декхарш кхоачаш ца дарда соагIа, паччахьалхен планах а лоархIабабаш уж. Грузообороту ворхI бетта план дина, тIехьхоачашъяьш. Ца еш йисай 15972,5 эзар тонно - километр. Цу юкъа дIаэца ца бу гаш бисаб 737,2 эзар сар пассажирш. Планагlа яьгIочагул кIезигагlа яьй кхойтта миллиони 392,6 эзаги пассажиро-километр.

Пассажирашкара мах а эцаш таксешка иккъ байтара ворхI бетта план а 96,5 процент мара кхоачашъяьш объединене водителяша. Цар на еш тIехдаделададе, производствена ма мотта интенсификаци яра дожл, хьаьл йолча производствин потенциал лах пайда эцилга овлангара тоаде лерхI. Уж белгалдаьхьа тIулакхаш кхоачашдаро йIитт хуьлийтарш цу кIезиг геттара йоккхийча таронех паччахьалхеч юкъарча хьашташта дикагIа пайда эца, цун рузкъаш советски халкъа тIулаех ваьнна. Цига бахача наьха хьашташ дикагIа а дизза гIа а кхоачанде.

Пятилетка шоллагIча пятилетка шоллагIча шера а иштта йолаш дина хьуьнъаде пер-хIаш ба уж. Дагалаттар толаме кхоачашдара тIатеIIа яхаш кийчдеш боахх механизатораш. 18 август хьаьIа отташ ши-заэр гектар лаьтта ялат дIаде мара ца дезаш аьхачуг тIехьаьгIа манхаш а дахха боьхьона тоадаь одна тIа. Юкедиг 270 гектар хулаш дар а шин-кхъь дийнахьа кийчдаь дарддолаш ба.

1987 шера 1350 гектара тIа хургда интенсивни технологереIа хьакхеду кIа.

Хlанелге Iаландадь дIаоттадаьд дIаде мел яша цхьоалагIча классех дола фу. 36 процент хулаш дар алитт ни да. 1 сентябре сеалкаш ара а хьа итт дийнахьа дIадийна дакхха лерхIаш ба дерригга ка бола ялат. Из эгара оптимальнерIа йола ха я.

Кхаш кийчеш боахкача механизаторашта юкъе белгалбаьнаб Осмаев Алхазур, Вазаев Адлан, Гириев Лема, Затаев Шамсудин, Янарсаев Ислам, кхыбараш. Цхьа ди дIадахийтар цар цIи ахиншъи балха нолча кхоачаш ца еш.

С. ТОВСУЛТАНОВ.

Деша дай бац

Шийттаглагlча пятилетка хьалхарча шерт план хьалха кхоачашъра дожхий дехкаран тIаийдагар «Чечингавтотранс» яхача территориальни объединене водителяша, ремонтникаша, инженерно - техническ к и болхлоша, тIулакхерча наха. Чакхбаьнаб ух шера хьалхарч ворхI бутт. Мишта кхоачандадь цар шоашдена доиг? Хьалхьа боахама мохьхаш дIаэца дахьяргара дIа мел иккхача хьокхамий даькъе тIаийца социалистически декхарш кхоачаш ца дарда соагIа, паччахьалхен планах а лоархIабабаш уж. Грузообороту ворхI бетта план дина, тIехьхоачашъяьш. Ца еш йисай 15972,5 эзар тонно - километр. Цу юкъа дIаэца ца бу гаш бисаб 737,2 эзар сар пассажирш. Планагlа яьгIочагул кIезигагlа яьй кхойтта миллиони 392,6 эзаги пассажиро-километр.

Пассажирашкара мах а эцаш таксешка иккъ байтара ворхI бетта план а 96,5 процент мара кхоачашъяьш объединене водителяша. Цар на еш йисай 620,2 эзар пассажиро-километр. Пайда бахача паччахьалхен план кхоачаш а на еш, тIадиса дехкар 153,9 эзар сом хилар.

Иштта эсала болх бара керттера бахьан да транспортний кхьехьегIамаш производственни дисциплина во хилар, транспортах боагIагIа боагIамагIа пайда на кIобар, ваха парк балха ярайна коэффициент лоха хилар, финансеи бокъонаш телхаяр.

Шозлагlа дIайийнай

Суненсеки района «Путь к коммунизму» яхача колхозе хьалха кхьаьгаш хьа а яьха мукъаьдайнача 102 гектар хулача лаьтта шозлагIа коартолаш дIайийнай механизаторанаца. Хlанз уж хьалихееш а ба уж.

Уж шера колхозо 500 гектара тIа хьалкхеьлй коартолаш. Сихбенна уж хьайоахаш боахи болхлой. Хlара дийнахьа цар хьаьжхираш 130—140 тонн хул. Хьинаре кхаьхьег колхозхоша Н. Бардина, Н. Водкова, А. Бойченко, Н. Митроенко, кхыбараша. Хlанзле хьаьлхай 2 эзар совгIа тонн коартолаш.

Царел совгIа 20 гектара тIа тайп-тайпара бахьадараш а хьалихедьаьл колхозхоша. Хьалохьаьш 30 тонн парсаш 200 тонн кабачкеши. Грозненра центральни рынке республика агропромо бокъо а енна бахьадараш дохкаш ба колхозхой. Городе бахача наха раьза хинна дIанйдеш а да уж.

М. АДУЕВ.

Оарц дала!

КХОМ ЦА БЕШ...

Малх делкъинигахьа леста ха яр Нестеровски консервни завода директора декхарш кхоачандеш вола Хапиргъуьн гов Ийиса Ачхой-Мартанов ски районе «Орджоникидзевский» совхозе тхох ихийтача хана.

— Пресса викал а волаш со ухназа ийибевша дика болх ба-их, — аьлар цо. Хlанз мукъа аз дувцаучуга ладувгlа мег ахкар.

Дlахо аьлар:

—Селхан машина помидораш айтлар тхона «Орджоникидзевский» совхозера. Царех кхоачаlа дакъа хlана дац, ьаьнна телха да, Хьаьта юлезиг-дуккха а айп лета помидор банка чу пийсьелча еррига а продукци пайдана боацача йоалл. Совхоза таро я банка чу йолла пайдана боацачарех томатни паста е пульпа хьае. Уж юха дIаэца дала венав со.

Цох хlама хиланзар. Уж йовр ьаьнна сагота хиланзар совхоза керттера агроном В. Цикаев. Тхона фу де еза уж? — Тха плана цар ютIатоха хlама дац, — аьлар цо.

Хlанз вай ювца проблема хьаьлха отташ ши ухназа. Цхьан килограммах 15 кепиг а телаш, хьайпача помидорех дIакъьаьстараш хьайбашта юае е пхьаца кепиг ках йохк. Чам бола паста е кхыбар хьаде йиш йола бийдал зехьа йоаю.

Сунненски района дукхача боахамамашка — XX партсъезда, Цlеча Эскара, XIX партсъезда цIерагIча колхозашка и томатни паста, томатни пульпа хьаю липеш. Цхьабакъьда, отходаш дIа а кхыбараш. Царех дукхагIчар ваха цIерех йоаю. Цхьаьна хьаьжхираш е из дьадаш аьнна царех бехи боанихаш саг а вац. Дукхаччаха наха къьхьийга, хаьлла хьалхьебаь хьувкъам кхом ца хеташ боабу шоай ведомственни хьалаш тоаделча сагота боацача наха.

Из цуьа проблема хlинна Iац хlанз мара могашта ураотташ ца йоагIаеча хьоачаш предприяте. Дукха ха ящ Несеровски консервни завод хьалъяь. «Путь к коммунизму» яхача колхозо шиг кхашкара чуэца продукци чахъьяннха лаьрхIа яр из болх бе йолалучу хана.

Атта дар цу хана, цуьа да вар. Колхозо шиг ханнаьха хьачутелар бабыадараш, ком. Завод а лоархIайора шиг декхарех. чам болаш яр укхаза хьаю продукци.

Тlеххi-арча хана гIуларихаш хувцаделар воча оагIорахьа. Массеки шу хьалха «Чеченингушконсервпром» объединене системе дIачулар вай ювца завод. Цкъарчоа хетадала тарлу ина болча системага IIа дIакхийтача предприяте болх тоалургба-их, аьнна. Из иштта хиланзар. Ухказа хьаю продукци вогIа хила яьлар. Чам боашар наха а эпшаь. Из кхета а деш, вIалла хьалха ца хиннача тайпара уьх шера дина кийчьеннаьр завода коллектив керда хьъьжъам дIаэца, цох дика продукци хьае. Пийбалар пайдана дий - дий консервани хьае яша бийдал ца хилча. Цу гIулакхь бехке да Суненски а лоалаорахь районий а боахамаш. Царех дукхагIчар шоашдена боалаш сом е бабыадараш дахьаш маьнг яйтар ухказа. яйтача лулар а лакхе дийнар да. Суненски района боахамашкара тахана-нарча дийнахьа хьа ца ихоачаш йисай 186 тонн нарсаш. 106 тонн хьаеннаьл «Ассинский» совхозо. «Путь к коммунизму», XIX партсъезда цIерагIча колхозаша — 58 тонн. Иштта кхьыча боахамаша а ихоачалладаш шоай договорни декхарш.

Бутт бала боал кхашкара помидораш чуэца йоЛаенна. Нарсаш мо мара помидораш а хьа кхоачаш. Масала, договорах 90 тонн томаташ хьачуяла еэаш шу «Путь к коммунизму» колхоз. Таханачча дийнахьа цхьа килограмм сиг-ма. Из дикагIа дац договорни постаннаш ихоачанъелча вокх боахамашка а.

Завода кулгалхоЙ заготовителаш а хинна кхашка гIолла лел нарсаш, помидораш йIта тхона, яхаш декар деш. Бабыадараш долаш моттиг ниЙсьелча а уж хьада транспорт иц. Нохч-ГIалгIай АССР агропрома приказа ца боахамаш декхарийла дьадар шоай транспортана бабыадараш хьатIаувза. Из деш дац.

Завода коа дукха хьаЙай кийча продукци. Из дIаяьхьйта эша тара (яьшкаш) иц. Моттигеча организацеша ихоачаъшъна тара арахецара ях заявкаш. Гьаьнара, Ивановски областера, вагонашца хьаучийтача яьшкех ахкар хlана яц, а-ле-хе хул.

Ухказа бехи бакках йиш а завода кулгалхоех а. Ханнаьха уж тохабеннабаларе ерриган ца йой а, цхьадола дакъа шоашдена хьаде йиш яр сезон дIадолаллалехьа. Цу гIуланха уйла е езар.

Потребителанка кийча продукци дIайохьийтIлра тIехьадоал машиннаьха бехнагIа а. Ухо ди, диъ ди тIехьа яьле мара хьалаш вагонаш.

Кердалар Iомадь, дикагIа дар хьаэца гIертаю кхъьхет къначуа коллективо. Кьовсам лоаттабу дисциплина телхаеранца, хьачуйоагIача, арабоахкача продукце йиэза уч лелаю, кулга цIена боадарш, хьахьеча ца ловраш балкара муьхьбоалийт. Лоқтам болаш да ков, цIена я балха моттигаш.

Чам бола продукци цо шортта арахецара эшар цаI мара дац — къначуа предприяте боахо елга, договорни декхараш шиЙ ханнаьха ихоачалдеЙра.

М-Б. ЦИЦКИЕВ.

ТIехьабусараш боацаш чакхдаккха шу

ХIАНА ДIАУХ БОЛХЛОЙ?

«Керттердар диндалийтар» яхаш яр ухх шера 31-чу июле «Сердало» тIа кепатехь критически корреспонденци. Цу тIа дувцар Назрановски киргишн ечча завода балха тIа долча дукхъача ихоачамбоацарех, наьха ухказа йовжо ца ярах. Хlама хувцаделнадий ухказа материал аравьжнаеуз тIехьагIа? Фу даць заводе хьаьха дийца ихоачамбоацараш дIадахара?

Ер ма дий аьнна, хьаьда белгалдаккха йиш йолаш хувцаделна хlама дац. Хьалъа хиннараш я тахан а предприятена хьалхашка латта проблемаш. (Бакъдар дийпача, цIе уеолок тоаяь йоаккаш дац). Уьк шера ворхI бетта планагIа йоагIаеча яра ца хеташ йисай 1 миллион 124 эзар кирпишн.

Малагlаш да коллектив планах лоарХIа ца яра бахьанаш?

Завода кулгалхоша яхаюх, уж дукхагIча даькъе цар бехнагIа дац. Масала, предприяте цуьа пресс-полуавтомат мара яц. Хlаьта из ехача соцае езаш хул ерригга а технологически лини. Болх ихаь смена гIа беш хьлар дIаларьхIача, шиъ пресс-полуавтомат эш. Хlана аьчча, таро хlама йолчун регламентни балхаш де, йоха ца йохийтаю, цахаддаш цунга болх байтарбоалаш. Шозлагlа пресс-полуавтомат ца хилар бахьан долаш хlанз латташ яр ехача беррига а болх соцабе безаш хул. Хlаьта, ховаш ма дий цхьан сахьата пресс-полуавтомата болх ца байтача 4 эзар кирпишн ара ца хеташ лоахаа. Завода кулгалхойн специалисташа хlана овргагIбаьнаб из Iалашъяра. «Промстройматериалы» яхача обьединене центральни лабораторе хlанз кийчьеш я шоллагIйочча пресс-полуавтомата проектно-сметни документаци. Уж шера 4-ча квартале из эксплуатаце дIалла дерхI.

Из да, объективни да аьчча бахьанеч иа1. Бакъда, ма дарра дацаьч, предприяте тахханалла лаш ихоачаш ца яра дукхагIа Iаткъар кхьдар да — болхлой ца тоаш, уж каст-каста. дIаоьхьар. Хlанз предприяте болх беш йолаш пресс-полуавтомат «Вохаш хилар а пунша дувзаденна да. Хlанз вайна пресс-полуавтомат во лелаю. Бахьан — пунна доал деш бода болхлой сиха хувцалуш хилар.

Хlана совцаш кирпиш ема заводе болхлой? Малагlаш да уж ухказара дIаахара бахьанаш?

— Оаха тхоашта могар ду наьха балхацара безам совбанихара, — яхаш дувц заводе директора М. Хлуттиева, — Донской дзанош тел. план ихоачашъьлюа хIара бетта 1250 кирпишн иэъю. Тхо болхлой дукхагIа дIабуьд бIьысти. Уж ба «шабецIинкаш». Уьк цера а эстара дукхагIа болхлой дIабаьнна6 апрели майн бет-ташка. Цоай завод а цIагIа-да дезалаш а бита вай мехка тавларча областашка уж дIахьаргбацар, нагахьа санна царна мел эпар ухказа Iаландадьдаларе. Хlаьта цхьаьккха а да. Шьысти мер-тел дизача цера а дIаух ухказара нах. Уж дIабуьлара эгара керттера бахьан да завода кулгалхоша царна лерттIа кхъьегама, бытовой, салалара хьалаш вIашIехьа па дахар. Коллектив социальни дегIайбоалара дешай ухказа хайра йоакхо яц.

Заводе яц бытовой помещенеш. Нийсагlа аьлча, цIа-м долаш да. Бакъда, цу чу саг дIачувала йиш йолаш-м дац. Смена чакхъьяьчначул тIехьагIа болхлоша лъвча душ яц. Духха ха я столови болх беш йоаш. Цар хьалха болаш дукха балха ха йоаю. Тесса дитан ухказа социалистически яхь лела-яра гIуларх.

— Хетаргахьа, сол саготагIа сиг хургбеш бытовой помещени тоалIатара, — яхаш бехказа вувл М. Хлуттиев. — Тхоай низанца из тоае таро яц. Производства-на а ца тоьаш бода нах иу гIуларх мичхьара боалаберга аз. Уьк шера Назрановски ПМК-432 договор ьъер ухка бытовой помещенена капремонт ергIолаш. Цу гIуларх мел эша ахча а дIахIиндар. Бакъда, хIанзалга хьадаь хIама дац. Тlанкга аз фу дергда?

Таханг геттара а лоархIа-ме да ахрацеца продукци дика хилийтар. Тlанкга мишталй ухказа хьаю кирпишн? Дика ца ала йиш йолаш яц. Цунна тешал деш я заводе каст-каста уха рекламанеш. Малагlа да «техдика продукци арахецара вIашIехьа па делара бахьанаш?

Эггара хьалха, кирпишн хьарча технологически режим телхаеш хилар. Вешта аьчча, телхаю технически дисциплина. Из бахьан долаш уьк тIехьъяьча хана бехнтонкаме эзаб смени маастераш А. Боголов, Л.А. Арапиев, цеха начальник И. Тумгоев. кхыбараш. Бакъда, продукци дикагIа хилийтара оарцагIьяда езар я технически тIэъьсамза отдел а. Амма, пун кара ухказа дукха тIама дале таманш я. Хlана аьлча, отдела, керте латтар директора навас вэь воша — И. Хлуттиев...

Х. ШАДИЕВ.

ДИКА КИЙЧБЕННАБ

Ка бола ялат дакъахара из паччахьалхенна Дlадалараи республика боахаманошца ирзяча социалистически яхье эгтара дикагIа кхъьегарех лархIа боагIаш ба Грозненски района «Атагинский» совхоз ихаш лерладерш. 1350 гектара тIа ца чуййад хIаране тIара 43 центнер а йоанхкаш. Паччахьалхенга из дохкара план ихоаза тIехьхоачашъь йиннабап.

Шийттаглагlча пятилетка шоллагIча шера а иштта йолаш дина хьуьнъаде первхIаш ба уж. Дагалаттар толаме кхоачашдара тIатеIIа яхаш кийчдеш боахх механизатораш. 18 август хьаьIа отташ ши-заэр гектар лаьтта ялат дIаде мара ца дезаш аьхачуг тIехьаьгIа манхаш а дахха боьхьона тоадаь одна тIа. Юкедиг 270 гектар хулаш дар а шин-кхъь дийнахьа кийчдаь дарддолаш ба.

1987 шера 1350 гектара тIа хургда интенсивни технологереIа хьакхеду кIа.

Хlанелге Iаландадь дIаоттадаьд дIаде мел яша цхьоалагIча классех дола фу. 36 процент хулаш дар алитт ни да. 1 сентябре сеалкаш ара а хьа итт дийнахьа дIадийна дакхха лерхIаш ба дерригга ка бола ялат. Из эгара оптимальнерIа йола ха я.

Кхаш кийчеш боахкача механизаторашта юкъе белгалбаьнаб Осмаев Алхазур, Вазаев Адлан, Гириев Лема, Затаев Шамсудин, Янарсаев Ислам, кхыбараш. Цхьа ди дIадахийтар цар цIи ахиншъи балха нолча кхоачаш ца еш.

С. ТОВСУЛТАНОВ.

КПСС ЦК Политбюро

КПСС ЦК Политбюрос арIаналрча заседане бийнар Гьаьнарча Малхбоале ше ваха хиларех йолча итогех новкъоста М. С. Горбачева баь хоам. Йинза уж итогаш мога а ян, Политбюрос белгалдаьккхар. Гьаьнарча Малхбоале регион экономически социальни дегIайоалараря геттара доккхий дешаш, Алеи Таймаза оюзана бассейнеи машар а кхерамзле а чIоагIъяра Советски Союза шерра концепни боккхача лоарХIаме хlинар. Цига наха волча хана КПСС ЦК Генеральни секретара даь къмаьлаш, вхаьхьегамхошца хиннача вIашагIкхетаршта, беседанца принципиальни политически лоарХIам болаш да, парте XXVII съезда решеней кийлеи тIа советски общества дерриге развертадаккхара, къхьегамхой кхаьхьараш политически хьинар дIахо а айдара керда стимул луш да. Къкъметтел кIезиггта а тернал ца деш дита йиш иц хIама эргадаккхара дешаш, бIубенна дIахьалхашкаьхь дахх деза, чIоагIдена хатта шоай хlаьнка яьнна хьекъамаш дIа а доахаш, мохк социально-экономически дегIаухлгга сихдара тьяьштолаш боагча наьха лаьхденна творчески хьинарах бизза пайда эца беза, аьннад.

Политбюрос оттаниза яргбоацаш лаьрхIар 2000 шера га кхачалца йолча хана Гьаьнарча Малхбоалеи районе производительни низаш комплексни дегIадоаладара ПIаьххача хенара паччахьалкхен программа. Из деш эгтара хьалха терпам тIабахийта беза социальни проблемаш кхоачашъра, сихга тIа нах чубаха цIенош хьалделе Iалашъеш, баха нах эцIачуна Iалашбелгеи гIулакхаи де лерхI. Подряда договорий доарХIам, болх барах бухгошши хьаур балансе. Къа гIишлюи еча дакъа лоацача берригача нывса тIехьа ца хилар, белгалдаьккхад шин оагIорахьара экономически бувзамий эффективность лакхъяра машарн Азе дина лоалахой хилари чIоагIар доарХIам долаш дац.

КПСС делегаце КПЯ цIе Президиума Председатель Т. Фуза кертс волча Йлоне Комларте делегацеца хиннача переговорий итогаш могаьий, 1984 шера декабре тIаийца КПСС-ен КПЯ-ен цхьана ях заявлени кхоачашъра новкъа хьалхара бахьана тIа хилар царех, цар тешал ду шин партена юкъера бувзамаш цхьана кхъьегийгеи дегIадоаттаю хилара, тIара хьалха яьнна тIема ихерама духьалараш, яьнна герз ца магийтараи дIаланкхаран тIехьара къоначу а доаIаш.

Туркски Республика премьер-министраца Т. Озалана Москве хиннача переговорех иоанъюста Н. Н. Рыжкова бахьана дIа а, цIе ангIа. Политбюрос белгалдаьккхар цу переговораша СССР-ни Турцнен юкъе торгово-экономически, культурни кхьидолчеи доакъошара вIашн пайдане цхьана кхъьегара, дика лоалахой хулга чIоагIдара, Европерча а дерригача дунен Iарта а машара духьа вай мехкашта юкъе вIашн дувцар кхетадара йола перспективна шеръеш хилар.

Политбюро хьенар КПСС делегаци Немен Халкъа Демократически Республике, Социалистически Эфионе, Йеменски Iарбий Республике хилярий политбюросца И. В. Капитонова баьча хоамаш, Советски Союзан цу мехкашт юкъера традицини шин дегIайлаца IIуланкхаи дегIадохкара, Йеменски социалистически партеци Эфионе Болхлой партеци КПСС аййаца цхьана мехкеи хул хилара раьза хилар хьаьхьекхар. Белгалдаьккхад Советски Союз хадданза Аравийски ах ГIайреи Афганистанера политически ламчахьалкхенаш шоай лоIамен суверенитет йолаши хилара, царна кокье динача доалахоI гIулакхаи хилара тIехьа, цар турча гIуланхаата юкъелелхара духьала хинна хилар.

КПСС ЦК Политбюрос дийнар иштта социально-экономически вахарен доазол дехьарча мехкашара бувзамаш дIадолаш дешаш а.

Ахь а ваьлахь

Ахь а ваьлахь а, Ахь а ваьлахь а,
Ахь а ваьлахь а, Ахь а ваьлахь а,
Ахь а ваьлахь а, Ахь а ваьлахь а,

● КПСС ЦК июньски (1986 ш.) Пленума решенеш кхоачашъеш

ПРОПАГАНДИСТСКИ БАЛХА — КЪАЬСТТА ЙОАКХО

Парте XXVII съезда, КПСС ЦК июньски (1986 ш.) Пленумо партийни комитеташтеи организацеитна идеологически фронта бергигача болзлоцта хьалхаш-на оттадаь деккар да шарте де белгалдаь социально-экономически тушамаш делга бонкхата лоархаме хиларах кхе дlаихетабар. историе, социологеи филологеи Нохч-Пlагlай институтан коллективо белгал а дьйлаш, чюагl а дьаьа дlахо бергболча балха лостамаш.

Эттера хьалха дlа доагlа тха тохкамех. Цар тlара хьаДоагlа политино - массови болх эргабайкхча тобаеза. пропагандистски контрпропагандистки говзал лакхъеча оаха лоаца дакъа.

Каст-каста а даха доагlаш а бакъвар доах тха тохкамаш кхетама болх тоабара тlаерзаяь лоархlаме рекомендацеин предложеницн йолаш дац, ткаш. Иш къаьстта. дlа доагlа социологен lилма атензиан, хlинзаря процессаш lомаеча историен кхы-чен секторех. lилман разработкаш эффективность кхоачамбоаначу хул практикацара цар буьзам боагlача тайпара ца хилар бакъвн долаш. Цеъа-дале, оаха, тха кажкхоши, лелара кхетаду бухсоцlаш хьахиначух малагlа пайда барбца. Иоалагlдале, хац практике уж lилман тохкамаш балха кхоьа-доалаера ре эшар фуг.

Тхона хетачох, lилман балхаш вlаштlекъдоахиярн царна планированн елгеи, юкъарчал а довцаш, наха ихетам луча болхлой а тха тохкамкой а сахтетамаш психологин цхьан хlамана тlа а ерзаль, эргабаинха беэшш ба болх.

Контрпропагандана дуьхьа тергам тlабахинтара дежкхар оттдеу тхона хьалхашца дунен хьалхашта хоьке хlана эттача хьало. Иш хьалла белгалдаькхар КПСС XXVII съезда. Идеологически къовсамера цун лоархlам, шоаш кхоачаде деза деккар дика кхетаду тха института болхлоца. Уж тlехьарча хана дукхагlа еш оаха лелнеш, галеташ тlа непаетт материалаш. Уж я вожкагlволча lилман болхлоч С. Ц. Умарова «Хlара лекцена — эффективность», «Ирача хатт тара дола жоп», сектора заведующе М. Х. Тимургиевай «Сийлахь - боккхача Даймехка тlема итогех буржуазни идеологаша еча фальсификацеш дlадаккхар», Ш. Б. Ахмадова «Ширдальнача гlулархашта дуьхьа — къовсам», вожкагlволча lилман болхлоч Ю. Ю. Гадаева «Ислам антикоммунизма планашкеи кагирхоштта lилма - атеистически кхетам балара декларацеин», кlанта-долчоа дуьхьала Къулбаседа Кавказе исламеи динах тешарийн хьалхаз ева фальсификацеита дуьхьала ала статьеш. Уьххаза хьоаде доагlа В. Ю. Гадаевн Ш. А. Галуровеи цхьана яздаь «Ислам хlинзарча идейно-политически къовсаме» яха тlехьарlа йийнай. Республика а еррицача районаша хlиннай lилманзой-лекторашца.

Институт болхлоца шоай лекцеина гучадоах ваи мехкарча халкъашта юкъе нийсон доттагlаш дац. Ди дезлоцаеча нахата бала балх. СССР гражданаш уж хиларах йола цар боьзоаш телхаю, яхаш бурбуьйлаш идеологаша дувцар хаттараш. lилманзойн-лекторааша шоай лекцеикеи беселашиеи дlайоьзийт нохтийн гlиргlийн сийлахь-доккхача эрсий халкъанара. историеи моттигаш гlуларикаши, lаминача къамел болчаа нахах эрсий бе - пергаш уж уж. Тховй лекцеикеи, хьаьта йиттта радио а телевидене а гlолла къамаьл деча, - ненайсаюн тlа шоай керттера форма а лекционин пропаганда. Цудухьа партийни бюрос керттера терхам тlабохьий лекцеин беседайн партийейн теоретически семинарам лахча, чулоацам кlоарга, lилмо ма языалехаяь, хlаьта шитта ладувlаряша атта кхетаберболаш халийтара. Долаш дар дlахьокхара а ладувlаряш дикагlа цох ихтарболаш дlадовзийтара а чlаьнаьгlа цар хьалхьлеи лерхlаш дар да дика оттаьлча пропагандаех хоалашца аудитореца къамаьл а деш, общественни явлеиеи, событеи вlаши болча буьзамах, общественни деlаэхара законмерностех дувц, чюагlа идейни тешам къаьхлара, хардацьча, цкъаза моастагlал доаьа уйлаяьтта дуьхьала пай хьалхе ахьтаеи баккхара а из банъбара а новъостал дур.

Бакъда, ухъаза тха тхоай а я проблемаш кхоачамбозарашна. Массаеи а ца тха лецнеи идейни чулоацам кlоарга болаш, цудухьа эффективни а хилар. Хьаьта а санна, тха болхлоца нlеза ен нохчийн гlалагlаин металла лекцеш. Партбюро оагlонагкъара хан - хlиннаьга тlехьожам дохтабаш лемезней тематически лостама. Вахара советски хьисапаш, дунен шин системана юкъер на идейни вашдуьхьалаг ниеи хьовсамах а кlезиг ен уж.

Партийни организацеи беча идеологически, идейно-политически балха новъосташ ду республика социально-политически вахара билмаихой лоарлаш лакхбара-вай общество деглаахара, вахара социалистически хьисана проблемаш хьаьтъехьа пар санхетам лакха хилийтара.

Берригача мехка а санна, кlоарга lомаю КПСС XXVII съезда материалаш тха институте. Оаха беча лекцеи-онни балха керттера лостам телиш я уж. Тховй лекцеикеи, хьаьта йиттта радио а телевидене а гlолла къамаьл деча, - ненайсаюн тlа шоай керттера декхар а лерхlаш тха билмаихоша мохк экономически социальни деглаахара Керттерча лостамаш чуоаде-ган хьаьрта. Цабовзийтар, тlехьа тlайбаГlача хана лаьрхlа йола перспективаш къьагlга дlаьхоькар. Экономически социальни деглаахара декхараш кхоачашделга керттерча: дакъе тайша да сагах, цун инициативах, кхоллаяьл, санхетам лакха а болаш цо къахьегарах,

Цу дерригача хьежжа вlаштlекъбоах шиол болх института парторганизаце.

Б. КОДЗОЕВ,
ЧИНИСФ-а партбюро секретарь.

Гудермесски медицинский институтий заводе эггара дикагlа лоарлхача бригадеи цаеи я КПСС XXVII съезда цlерагlа йола Кириченко Галина Федоровне нуггалдева тонарий - револьверий и к и й бригада коллектив. Коммунистически къахьегама бригада яха сийлен цlи лелаеш я. Предприятерча бригадаца юкъе яьркача социалистически яхье дог lоздоехь тохламаш дахарца цу цlера сий лаьха лоаттагlу цо. Цун бригаде къаьстта дика къахьегара белгалдаьна ба токараш - револьвер ц и к а ий, коммунистически къьбетама удариикаш Мезенина Валентина, Мотеева Людмила, Никитина Татьяна, кхыбараш.

СУРТА ТIА: Гlарбдехьара аьттехьа) бригадир Г. Кириченко, токараш - револьверщицаш В. Мезенина, Л. Мотеева, Т. Никитина.

МИШТА КХОАЧАШДУ ДЕКХАРАШ

КХОАНЕ МА ЕХКА

«Грозьнефтеоргсинтеза» производственни объединенин товарни продукцеи лакхъера, къьхьегама оьсеърле планах лоархlаяьш. Кхоачашдьаьлан поставкаш яра договор а. Мичара хьаьннаяь кхоачамбозараш, уж дlадахара малагlа пьаьхьаш лоаттагlу да хьал эттад юкъерчен лахьерчен звенон кулгалхоша ремонтняький балха во тlаьхьокам лоаттабарах.

Моллагlча предприяте балха мах хоадабеш дар ньаьгьегама эффективность лакъьеlга да, Хьахехте а ала деза да объединене уях тlехььарча хана из лоъхьеннилга. Массеях масал доа-ладергдаеш ду къьаьхьа.

Потребительашка яlх бетта дlа ца кхоачаш нисаеш ньаьгьинаш сомий маьха продукцеи. Меххдьаьтта хlара тонна дlабарлхlача чаях ца йоакхаш нисаеш 53 кепига маьха продукцеи. Хlьаьта бlарча хьаннача цу кепигех маьсех миллион сом хиннад.

Продукцера дlадолар лакхъеннад йормах йоаllачул дукхагlа бийдеи дlакхитарах. Цу гулакхо чюагlа халача хьа тlа кхоачаьлй объединенин.

Тахан бонкхача лоархlаме да арахецна продукцеи дикагlа хилийтар. Хlьаьта уях шера яlх бетта соахна цу хана хинначул кlезигагlа арахецначул лаккерча натегорех йола продукцеи. Из бачъан 3 миллион сом се хиннад объединенене. Къьхьегама оьсеърле лакхъеча а чюагlа пайда болаш хlама да бригадин подряд балха юкъе-йоалаер. Цьхьаьхьа, объединенена чуйоагlача автотранспортни конторе, водоканализаце управленеи из керда форма балха юкъейоалаеча ялла терхал а даь. Ерригача объединене гlолла хьанначул лаккерча натегорех йола продукцеи. Из бачъан 3 миллион сом се хиннад объединенене. Къьхьегама оьсеърле лакхъеча а чюагlа пайда болаш хlама да бригадин подряд балха юкъе-йоалаер. Цьхьаьхьа, объединенена чуйоагlача автотранспортни конторе, водоканализаце управленеи из керда форма балха юкъейоалаеча ялла терхал а даь. Ерригача объединене гlолла хьанначул чюагlае

Кхаъхетама ресурсаш: пайда мишта эц цIарех

Механизаци яра чотагIа

Шерагара шу ме доал динагIа Iалашъю колхозашца совхозашца, юртбоахама кхыйолла предприятеш Iалманхоша нерагIдувларий лардIа тIа хьаеча кердача техникаца оборудованеца, бокхча хьукмаш луча фуца, удобреношца, пхиъруца. Цунга тIехьежка доккхагIа дуй партеи правительстваи юрта боахама кхъеларгашхоша хьалхашка ушташ декхарваи а. Хьаъа уж мехкашарца мотдашца кхоачашца тIехьатIехьагIа хьалагIа а хул.

Кхачи программа тIаийначул тIехьагIа из кхаачашъеча эца хулла доккхача дишца юкъедаьза йиш хуъийтаршола тароташ йиццар тха. «Ассинский» совхоза кхъеларгашола шоай собрание. Сонам бар баьнадаьраш, сом ихебарш чуэцIаран балхашта механизаци е. Лаьрхар толаме ихоачашдеш кха а боагIа.

Геттара хала болх ба рассада дайбогIар. Совхоза ихашка ихе мел деча баьнадаьрий рассада нуртIаца дайбогIан 180—200 сагхулар хIара шера, кхоъ-дIь кIира ха а йоаеш. Из болх атгаш баьнхара проашлехаш дукха кхъхьийгар совхоза спецшкIиташа. Кхыча боахамий толашагIа йола potash Iомайора, лаьрхIа дола литературца йиллина, кхоачашъеш хьара цар аьттув а баьлар, Молдаве, Астрахански областа динагIодчула боахамашка сачIа, машинашца дIа йогIа йолайпо рассада.

Кердадар балха юкъедоаладаьра дуьхьала баран а бар. Цхьабаханца, дунканIбогIчар цIоваьдирг кердадар. Из болх бе юхьхьанца дукхагIа опыт йола механизатораш Зимарин Александр Михайловичи Болоков Владимир Николаевичи оттавир. Цу гIулакха говзал йоацендаь сих а ца йцаь болх баь, 19 саго новIьостаг а деш, дийна тадийаьца дIаеларг, хьекъала, помидорий рассада. Хьаъта хIанз ийс-итт саг мара ца вашш кIиргаIа а бу из болх. Баьнадаьраш, сом чуэцIа-чуэцIа хьашкаш ца тоъаш, йиъача уж машинашта тIаийташ тоъаш тIа цхьаца мара тIа ца оттаьча йоихьийча контейIеранца чуэп хIанз хох, морковь, кэбуш, Оттавалг дораш, сом. Духхьал цу гIулакхо 3,7 заор сома пайда бир боахама, Астраханданна санна механизаци яьлч. Чуэцоххе баьнадаьраш чуэцара а, Масала, помидорашца, морковь, кабуш комбайнашца чуэп.

ХIаъта малагIа пайда баьб боахама уж нердалгаш юкъедоаладаьро? Цкъа-дале, хкаш шер а ца деш 1981 шера хиннача 350 сом дуьхьагIа баьнадаьрашш сихий баннхийтар, масала, соахий, шоалагIа-дале, кхъеларга оасарле 2,1 процент лаккъер-лар. Боахама 310 заор сом цIена пайда хиллар.

Белгадаханга доагIа, рассада дIаIогIарш хIумйъан чуэнарш механизаци яьчу тIехьагIа, уж белхаш баьнадаьр хIанз 200 саггарга йIеснгагIа волга. Хьаъта а хкаш-кара, сомий бешамашкара балхаш шера. Механизаци тIехьагIа тоъаш хиллар нах. Из иштта нийсеннад тха производство халданна шерлуш, хIаъта духхьал тха

КАЗАХСКИ ССР. Иртыш яхача хи тIа, Семипалатински областера Щульба яхача къьнарча поселнана юхье, Иртышски каскаде эгтара низ болашагIа хуръйочка гидроэлектростанце Ирсий хьалхара аргIа хьалъьхьоалаш дагт. Шульбински ГЭС-а халъъа боахама хIара шера 1,66 миллиард киловатт-сахат электроэнерги дургьл. Хьаъта цига къьнъча 24,4 миллион кубически метр дукха хий чудодача водохранилища Семипалатински, Павлодарски, Омски областей территоре тIа Iарбна доагIа хий сесдача моттигашка бIаьсти чу а хецаш дьаIенех дикагIа пайда эца таро дургьл. 350 жагIа генар юртбоахама лаьттаита кулг-кара къьбаьа форда чура хий дилла ваийIехьаларгIа.

РФС каскада халъхара шиъ — Усть-Каменогорски, Бухтармински хьалъъь гIишлохной иолистив лакхача темпе болх бепш я. Уггаш тоъаш молодежно-жагIрой гIишло еча къьхьегам вIаийтехьбаккхара динагIйола методаш чоагIъенний.

СУРТА ТIА: графикал хьалха а бувлаш монтаж еш латт Шульбински ГЭС хьалхара агрегата арматурин каркаса.

В. МЕДВЕДЕВА сурт. ТАСС фотохроника.

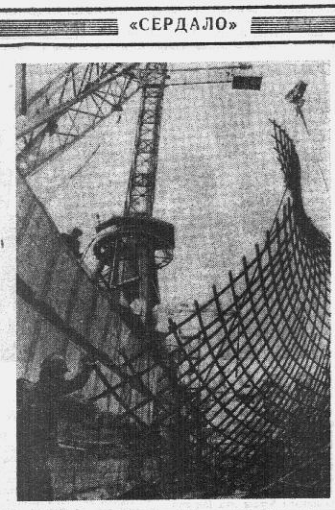

ПАЙДАНЕДАР ЛОХАШ

Шийттаагагlча пятилетка хьалхарча шера соавкарчул динагIа толамаш дахара къьлегама ваьте эттаб Ленина орден деза ма «Мангышлакнефть» НГДУ мехкадьттехий.

Юрскин валанжинскин тIовнашкара мехкадьта данхара тохина баьхкаш ерриге хIара кхаъхоро. Арак-Далатарек, Къубдаседа - Малгобекски яхача моттигашка. «Бригад хенд донцув» доалла моттигашка бIаьсти ерриге хIара кхаъхорашца, цIьаьсанга, продукцица серно-водород дуьхьа уьш хиларах сиважкинаш консервация а, йа латт.

Уьш тIехьхьарча хана мехкадьта данхара кердаметодаш балха юкъенхьуна баьнаб уьш. Цуьн мелла ши гIишлагIатт аьлча, мехкадьта доаллача тIоонашта Iанарца иш тIалоаттабарах. Производствена Iилманаи техниканан карагIдьанхарш балха юкъенхьувлар баьхкаш тоъаш Iилманан-дIайнех ГIДУ коллективно хьадовккхача мехкадьта боарам лох да болийташ производственни планаш тоъаш социалистически декхарашш кхоачашце.

Уж толамаш доахача ота-рца хьалха бокха терлам тIаоз кхъеларга наха юкъе дина вIаийтехьъьхьалхара социалистически яхьо. Хьалхара дIайнехьа вIаийтехьбаккхарий лоархIам массане а дина кхетабеш хилар да из. Яхьо хIара болхлочун сакхетам лакхбу коммунистически хьисабе кхъеларга, производственни кхъеларгамен дисциплина телхареашца юкъедаь моттиге, хIара саг производства визза да хила Iомаву.

«ДIадодар ма хулла иIезнгагIеи хIара скважинагара хьедоакхача мехкадьтта бокъарш дуьхьагIеи». «Ерриге скважинаш — болх бечар мучIарел» яра мехкадьттеи гали йоахача мехна хьалхадаттача цIьаьсанга болам шерра хьаллаьца кхъьег НГДУ коллективо.

Управленерча бригадашца, участкашца юкъе иштта яхь яьлчий чурча тароиех бизбаза пайда эцаш тIеъьыл-сийдала, электроэнергена-химреагентаита ма хулла дуьхьагIа кхом бара тIехьа.

НГДУ администраце, партийни, профсоюзни организацеша дика бIаийтIехьъьхьалкхай гойтара атташ. Уьхьа-за массане а бIарг гIаотгаргочча хьаттеа а социалистически яхьа экранаш. Сийлен улга тIа доахьк хьаллха латтача производственний сурташ. ХIара сеттIа йо социалистически яхьа нтоган. Царга хьеннга моральний материальни хьисабе стимулировани ю. Яхьс Уьхьанхьо яьккача коллективага дIалу кадарва кара тела. Цге байраех, вымнелаш, сийлен грамоташ, аьхьа боагIатаеи. Иштта дика толамаш дахача кхъьеста-кьаъстача болхлоштга «ДикагIа вола мастер», «Ший профессех дикагIвар» яха цIеран тел.

Гу тайпарча гIулдихаша тара ду хьалхашка латтача декхарий лоархIам пахкъа-ра дикагIа кхетабаста. Хьаъта царех дика пайда боалилгга гуш да дIадахача 7 бетта дьаъха толашка хьежача. Мехкадьтта данхара план 101,7 процент кхоачашйир, планал-донга дьаьнкар 4800 тонн «Заповедный лонгур». Цу юкъа кхъьегама овсарле планал-донга лаккълар 2,8 процент.

Коллективо дика толамаш дахара ишшта донкха гIо ду бригадин хьисабе къьтерга вIаийтIехьбаккхаро а. Управленне хIана цу формех болх беш дуьхьа бригадаш я. ХIара участно болх бечу наьха терлам тIаберзабаьб да кхъьегарамах юхьера хьакуъаш дар дукхагIа хилийтара. Цудухьа хIаетара доагIеи хьаеч бIарг чIаа гIаотгаргочча хьаттеа а социалистически яхьа экранаш. Сийлен улга тIа доахьк хьаллха латтача производственний сурташ. Хьаъта царех дика пайда боалилгга гуш да дIадахача 7 бетта дьаъха толашка хьежача. Мехкадьтта данхара план 101,7 процент хкоачашйир, планал-донга дьаьнкар 4800 тонн «Заповедный лонгур». Цу юкъа кхъьегама овсарле планал-донга лаккълар 2,8 процент.

Коллективо дика толамаш дахара ишшта донкха гIо ду бригадин хьисабе къьтерга вIаийтIехьбаккхаро а. Управленне хIана цу формех болх беш дуьхьа бригадаш я. ХIара участно болх бечу наьха терлам тIаберзабаьб да кхъьегарамах юхьера хьакуъаш дар дукхагIа хилийтара. Цудухьа цIьаьсанга

Вай лоалахой болча

КЪАХЬЕГАМА СТАЖ — 350 ШУ

Грассовгlар дика бова Прохладный яхача машиншкъка станце. Уж лях вошеи ши йиццеи да. Дерриге цар вахар машиншкъаца дувзаделла да. Вожхъегlвола вошеина эТэмаи массарел тIехьаrIа вера уцхаза балха. ТIом чакхбалча Казахстане эрий ухка лабтташ карадерзаеш хилар из. Цига сар йоалайир, дезал а IабалоIбир.

Хlанз из а, цун сесаг а, дезал а цхьан стаце болх беш ба. Грассовгlар нъхъегама стаж 350 шеца тIехъьашиг.

«Кабардино-Балкарская правда».

ПХЬЕГIАШ

Балхар яхача юрта цIи вай берригача мехка йIза ца Iеш, доазол арахьа а йоваш я. Цун сиI дахьхад цхьаъIаи хьаечахьараша-яхалпаха. Керамика (пхъегIа еча топпара) яхаIлеш цун уххаза Iомаяь ши заар шу да, йсах историнаца. Дукхагlча дахьъе из болх бераш яхалпах ба.

Дукхкача бIаь шеранна, вIалла да соиаш болх беш я керамически цех.

«Дагестанская правда».

ВЫСТАВКА ЕЗАЕННАЙ

Тахан Нохч - ПIалгIай республике болх беш я искусства мастерий йохка коллектив. Хlанзар-ца хано дIадехар кхоачашде низ кхоачарболлин и из. Цунна тешал деш ю Къулбаседа-Хlирий АССР художинний союза залее чакхъяьина выставка. Уж-хаза гойташ дар 100 сов-гIа сурт.

Выставке баьхкарий бIарг тIеюзаш да К. Мурзабекова «Город Грозный» яха сурт. Вайна хьа-гу керда микрорайонаш, мехкадахь, газ чакхбо. Ха-чаха предприятеий корпусаш, бабIцарча гавнаша хозъль улицаш. Социалистически гIишло хьалъ-лаш боаш Нохч-ПIалгIай-чен столица хьайкаракой.

Выставко шерра йовзийт нъхъегама тема. Гойташ да Э. Эсмуранева «Заводской район», Х. Дадаева «Буровницы» яха сурташ.

Хоза да Нохч-ПIалгIай-чен лаьтта, Iалам. Цох лаьнна дуци К. Мовтаева «Рошни-Чу». Г. Янкова «Лоаман илIеш» яхача сурташ. Цхьабакъда, кертера дар из дац — дерригга эргалоаккхаш бо-ахка нах ба. Цу тематикана хетадаь да Д. Идрисова «Вий воIа дийца», Ш. Шемурзаева «Нузваш хьаделаш», «Юртара ков». Г. Катнова «ПIеIIий» яха сурташ. Художникашца хьакечлаш тайп-тайпара портреташ. Царна юкъе вайна гу парте, тIема, нъхъегама вегараний, производственно-хьалхалатгарий, Социалистически Къахьегама Турпалий, мугIарера болхлой сурташ. Дог тохалу К. Мовтаева «Къоаношун сурт» С. Сухорукова «Наьна сурт». А. Идрисова «Заслуженни тренер да Д. Багаева сурт» В. Мордовина СССР халкъа артиста М. Эсамбаева сурташ яха балхаш бIаргалаIIна.

Выставкера пхьалоа сурташ Нохч - ПIалгIай республика истори ювцаш да. Уггаза нъвата хьакъоь революционни, тIема традицеш, лоамарой бат. Цу дакъе тергам тIаоваш да Ш. Ахмадова «Гlала хьалъар», А. Белова «Правда» дош лоамашка». С. Юнаева «Партизан дIаволлар». М. Колпакова «Доттагlга дIеIIолладуча» яха сурташ. Цар керттера уйла сеторгIа, нъхъегама, мостагIчунча цIаккха маьшар бергбеташ да цар сибатан тема. Гегарбазарехь шоашта а боаш. Хlанз сонна бакъо а иш болаш да. Из тема юнцаш да К. Дадаева «Партизанийн илли» яха сурташ.

Сийлахь - боккха Дай-мехка тIом. Дахье лорарий, котало яьккхарий сурташ духха да выставке. Царна юкъе белгалдоал Т. Ахмадова дилла Х. Нурадилова портрет.

Выставка кхы цхьаьна белгало — графика шерра йовзийтар. Массанна езалу А. Туладзе илюстрацеш, Х. Ахмадова литографеш. Нана лаьтта хозал гойташ я С. Эльмурзаева «Джайрахье», «Цура» нъвакъан гIала» яха акварелаш.

Дукхазеаенгай Хlирийчен столице бахача наха керда выставка. Дег тIаьа барзал йоах цар шоашта иштта тоам бабча Нохч - ПIалгIачен художникашца. Цох лаьна а цар отзывий кечбора тIа дац йсазонаш а.

«Социалистическая Осетия».

М. ЭРЗИЕВ.

ДОТТАГIЛЕН САЙРЕ

Грозненски района Первомайская яхача станице бехача кагирхоцта цIакхоа йиццургьни ухказа чакхъяьина советско-японски конгагIлен сайре. Из кийчъеш хьинаре дакъа лаьцар «I-гIа Май» колхоза комсомола комитета. ШийтIалагIа августе сайрийна колхоза культура. Цю кагирхоцна тIанк аьина хьадиздаздар. Музыкаца, бес-бесара, волчаташца безаме - тIаийнар первомайцаца № 3 йолча ПТУ студенчески отряд. Цу оргде сом гулбеча къьлагаш лассеш 13 кагирхоца. Хlанз шозлагIа ухказа йоагIа из группа, хьалха вай долча хинна цIабакъана моай мехкана дIаболабаь нинъ тIекъанош хьал а лоацаш. Болх цIенеш дикен бу гар, дийнахьара нормаш цаIи ахи шиъьи кхоачашеш.

Гулбеначарна хьалхаш-ка шоай говзал хьахьекхар ухказа дакъа лоацаш хинна-ча «Кавертон» (г. Хабаровск), «Енисей-86» (г. Красноярск) студенчески отрядий агитбригадаша.

Из массане дог гIоздоаш-кхоаш хинна безаме вIашагIкхетар дискотекаца чакхдаьлар.

Цу тайна мероприятеш чакхъяьар Грозненски районе лика тродиций а хинна дIаэтгад.

А. КРУТНИКОВ.

КЕРДА ЗООВЫСТАВКА

Дукха яах ух Грозненски автовокзала юхе хьайийлларча Карагандерча зоовыставке. Цига айзар сона Горучхенош Мадине. 6-ча классе дешарно.

— Со сай наьнаца енай, — аьлар цо. — Духха ха ер вай мехка нагтахьа мара доаша дахкахаргаш, хьайбеш, оохкарий бIаргаго безам болаш со йода. Хlанз са уйла яхочуьн хинна.

Дог дедаш хьеж Мадина афринаканн страусага, доше бесарча фазанага, IламигагI долча бентамски котамашина. Кlезига дIаэо вольчонохарий дог. Вlалаш да со-ваш дIа-кха нах деш борз, ший къьккъалерча бIаргаша-на хьахьеж ча, куро латт лом. Этгара дIаэгIа нах гулбеначарна фусама хьалхашка. Из тахан бирса а раьза доаша а да.

Цуга доалаэо—аьна устагIа салолаш да. Шорта мочхаз а доахаш, бераша хьехьаж-жаш цуг из. Ше тхьайсача сама кеп уггтаю говзача цхьоагIо. Дехьара а доаша ух хьачухьеж IIамира маймалаш, наха шоашта дIаделна кхача цу сальате бу-цар. Дукха ба говзаноаш-на кагкрчой, бокнийн, ха яха нах. Дийнача Iаламца вIашагIкхетаро тоам бу царгна. Цтыобелъда, бокнеюна боза тухказара дай бераш да. Зоовыставке дайнар шноле, вахаре нанъздарца царна. Iаламдеза, из радоде Iомаярда уж.

М. ЭРЗИЕВ.

БЕРИЙ ЦIЕЙ

ЦоаггIа берий теркам тIаозаш я баь-бахача моотташца спортивни клубаш. Цу тайнара ухха клуб я йIъ-лагIча микрорайоне. Цох кулгалхо — Чахкиева Радимхан.

Духьхьал лоалагIарча ноанIарча бераш иха Iац тхо долча, — йоах цо, — клубе доагIа Старая Сунжа яхача поселекера, № 39 йолча школера бераш.

Сево тIауза берий безам? Цу хатгара моп луш клуба члена Лалаева Зинас йоах:

— Тхона мел эшар да клубе: тайп-тайпара яхьаш чакхъяьна, походашца аха йиш я. ХьалхаrIа сон са йиша Аминати цIагIара арадаьлча чоаг сарайа тха нанас, хIанз дерригга хувцаденнад мультьа ха уххаза йоаккх оаха. Кlайнкашка лаьрхIа хьайийллай технически моделировани яра крукпон. Цун кулгалхо ва йоккха кулга говзал йола Потемкин Николай Петрович. Ух тIехьъаруча хана цу кружоне йийташ а Дiалэцелий.

Елаенкай массанена Р. Шатаевас кулгалду географе кружок. Спортивни лоазарех мукъадоча хана уххаза даймохка Iалам деза Iомалу уж. Духха ха яц берашгтуристически походера ца шIадаьха. Кружоне хьийгар шоай бIаргашца лайра цар-на. ТIъьаь лIхайтта километр нинъ бир цар, палатанашка бийсаш яьхар, кхача кийбе, гаьний, бабций тайпаш къестале Iомабелар.

Дадахача могашал лорарча «Спартак» ДСО областной совето бераша лаьрхIа спортивни цIей чакхдьаккхар. Цига дIаэка лаьцар уггазаеш да доакъашхоша а.

Т. ДИКАЕВ.

СУРТА ТIА: В. Котика цIерачIча спортклуба заведующа Р. Чахкиева бераша къамаьл деш я.

В. ЕЛИЗАРОВА сурт.

САЛАIАРА КХУВРУ

Кирова цIерачIа парк, грозненщица я вай городе бахькача хьешшета а салаIара кхуврг а хинна дIаэтгай. Мальха хьалхарча зIакарадца боагIа уххаза адарн спортзини гIа бахкхаро дукхадеззарш.

Кlезига ца яьлча берий зовнеча оазаша хьалъюз из.

Кьаьста дукха нах хул парке сараэьа. Г. Красноказскасе культурна-массовни секторе цIара шоаггта, кIиран деношка уххаза чакхдоаг городе художественни самодеятельноста коллективаш, республикапкрча профессиональни артистий концерташ. Хьалхарча майда тIа болх бош я дискотека.

Паркера культурни, спортивни болх тоабара доккха новкъостал ду ВЛКСМ Грозненски горкомон Ленински районон. Цер новкъостал деш чакхъяьлар «Выпускнийн бал», «Кьончачар дин», «ТIехьара гурга тохара цIей» яха мероприятеш.

Т. СОКОЛОВА.

Редактор
О. Б. ГАДАБОРШЕВ.

МЕХКДАЬТТАХОЧУН БАЛХА ГОВЗАЛ IОМАЕ ЛОВЧАР ТЕРКАМГА!

№ 4 йолча профессионально-технически училища («Грозненгть» объединене базера) 1986—1987 ДЕШАРА ШЕРА ДЕШАРХОЙ ДIАЭЦ УКХ СПЕЦИАЛЬНОСТЕГIА:

— **механаштан тIом сакавинарна эксплуатацинна а тохкама а бурув тохара бурубдетачун гIонча, 2-ча разряда электросварщика болх бе хопрдолаш:**
— **буровойшта гIуланх дара электромонтер;**
— **электрослесарь-ремонтник;**
— **механаштан таза иккхара оператор;**
— **химически анализаш яра лаборант (мехнарий);**
— **слесарь-авторемонтник;**
— **топограф-геодезист;**
— **скважинашта капитальни ремонт яра бурильщика гIонча;**

ДЕШАРА ХА! 8 класс йьккхарий — 8 шу, 10 класс йьккхарий — 1 шу, — стипенди 36 сом.

Училища кадриш «Грознефть» яхача объединенена кийчьеш.

Цига Iомалуш йоаккхача хана дешархой мах боагаш барзънаша, даврша, книжкашца, общежитиеца Iалашбу.

Практике болча хана денарохона шоай специально оборудовани бешш дакъьхача дерригача алапех 50 процент кара дIалу.

Училище дешаш йьккхча ха къьхьегама стажа юкъе йода.

Училища кхо хуре чакхъьяьнча, йистебIалара экзаменаш толаме дIаенначя кагирхоцта юкъера образовани хIапрахи шиф профессех квалификаци йIарахи дола дипломе ду.

Училища йистебIьккхарап город Грозиен цул арахьен болх бе IIалъожабу.

Хьаьнсара новкъостий! Дувла тха училище!

Из йистебIьккхача херкача профессех лаккахквалификаци йола специалисташ а хурга шох, иштта юкъера образованя а дургIай шоала.

Училища адрес: г. Грозный, Октябрьски район, 12-гIа участок, № 5 йолча трамвайна, №№ 13, 24, 25 йолча автобусашца «12-гIа участок» яхача остановке кхачча ца наха веза. Телефон — 9-54-42-09.

ПТУ ДИРЕКЦИ.

РАДИО

19 АВГУСТ

7.20 — Керда хоамаш.
7.35 — 7.40 — Передачай программа.
8.15 — Республиканскин газетий обзор.
8.30 — 10.00 — «Къона заманхо» (гIалгIай меттала).
10.00 — Передачай программа. Хlоттам.
10.05 — «Керда дешара шу гIалгIай меттала).
16.15 — «Хьанна деза Чечено-Ингушски дахарех дола банъздеацараш?». — Беседа.
16.31 — 17.00 — «Юртбахаме — хьалхалатгарата». Концерт.
18.00 — Керда хоамаш.
18.30 — 18.40 — Пачхьалкхан цIакхдаьлар тер-нам».

20 АВГУСТ

7.20 — Керда хоамаш.
7.35 — 7.40 — Хоамаш.
8.15 — Республиканскин газетий обзор.
8.30 — Передачай программа.
8.35 — 9.00 — Инструменталын музыка концерт.
11.30 — 12.00 — «Литературни IIохч-ПIалгIайче» (гIалгIай меттала).
15.15 — «Барт болча дезалле».
15.35 — 15.45 — «Социалистически яхьа дневник».
16.00 — Передачай программа. Хlоттам.

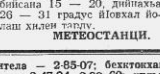

Тахан республике гIоллеп Грозиен хувцалуш морхаш а йоаш, йоачан а йоаиаш, малхбоалахача секунде 3 — 7 метр чIоагIа муч а хьекхаш хилеп фегара температура республике 25 — 30, Грозне 28 — 30 градус йIокъал йолаш хилеп гIарах.

Кхоана хувцалуш морхаш а йолаш, цхьайогча моттигапка юкъ юкъе догIа а дедаиаш, тайп-тайпара оагIоначашкахьара секунде 3 — 7 метр чIоагIа муч а хьекхаш хилеп фегара температура бийсаиа 15 — 20, дийнахьа 26 — 31 градус йIокъал йолаш хилеп гIарах.

МЕТЕОСТАНЦИ.

ТЕЛЕПРОГРАММА

19 АВГУСТ
I ПРОГРАММА

8.00 — «Хlокху сахьтехь».
8.40 — Мультипликацинни фильмаш: «Приключенияхь нехараш хиннача бегемотах».
9.10 — «Дега мерзашо». Фильм-концерт (Душанбе).
10.25 — «ЖИВАЯ ВОДА» КИНОКОМЕДИ. «Тешаме новкъостетий».
11.15 — «Кердадараш».
14.30 — «Кердадараш».
14.45 — «СИБАРЕГIЕЦИ ГАЬНАРЧА МАЛХБУЗЕЦ». Документальни фильмаш: «Гаьнарча Малхбузе».
15.45 — «Афганистане гIолла». Кинообозрени.
18.05 — «Афганистана илленаш».
18.35 — «Тхона машар безаш».
18.45 — «Тахан дIаэтгай».
19.00 — Шахматаш-ца дунен чемпионат. Матч-реванш.
19.05 — «Iамига вахар».
19.35 — «Кердадараш».
19.45 — СССР халкъа артиста, кинорежиссера И. Пырьева художественни фильмаш. «Вежорий Карамазовгlар». 1-гIа серн.
21.00 — «Хlа».
21.40 — «Нохкачча планах» — хьехар.
22.40 — Тахан дуненан.
22.55 — Хи гIарча спортах дунен чемпионат. Некдар. Испанера передача.

II ПРОГРАММА

8.00 — «IуйранаIа гимнастика».
8.20 — Милли эал УССР халкъа артистиса Г. Мурзая. Вокалъни-инструментальни передача.
8.50 — «3 бока за Молдавию». Телевизионни музыкальни фильма премьера.
9.35 — «Будильник».
9.50 — Дешархьара физиологаги гигиенахь.
10.20 — Дiалоях дунен халкъаша юкъерча комиурси лауреата Л. Тимофеева (фортепиано).
10.50 — «Шахматни школа».
11.05 — «Къьнаиа мастера васкет». Берашта телевизионни художественни фильм. 3-ча серн.
11.20 — «Къьнаиа мастера васкет». Берашта телевизионни художественни фильм. 4-ча серн.
12.25 — «Хlалкъа аз1аза».
12.40 — «Яьлаттаьар». Субтитрица художественни фильм.
14.00 — «Кердадараш».
15.00 — «Из хинна дунка ха яь». Телевизионни фильм.
16.30 — Литературни ала-шIигIихетараш (нохчий меттазан).
17.55 — «Воспоминания о Подлесном». Документальни фильм.
18.25 — Сийлахьа Октябрь 71 гIур дуссш. «Идет второй Всесоюзный...»
19.05 — «Нохч-ПIалгIайчен дIч».
19.25 — «Къонахарий пионерашца».
20.05 — «Вийса дахьъана хIайла цун сторал».
20.15 — «Республикина яхаш-ша». Юртбахазанна обозрени (гIалгIай меттала).
20.30 — Хи гIарча спортах дунен чемпионат. Хи гIу яхуссазалор. Испанера передача.
21.05 — «Хlа».
21.40 — «Мелочи жизни». Телевизионни художественни фильм.
22.50 — «Кердадараш».

23 АВГУСТ
I ПРОГРАММА

8.00 — «Хlа».
8.10 — Дiалоях РСФСР заслуженни артиста Б. Феоктистова балалейка).
10.00 — Программи передачаш.
9.05 — «По российским географизмам».
9.30 — «Дунен магинохlан».
9.40 — «Вежорий Карамазовгlар». Художественни фильм. 3-гIа серн.
11.15 — «Кердадараш».
14.30 — «Кердадараш».
14.45 — Мехка экологически студей документальни фильм «Магнитное поле фиалы». «Приглашаем из логмаи». 15.35 — Кюси АССР Пачхьалкхан «Iам» ВIашIихетарехь Кюси халхарен ансамбла концерт.
16.25 — «Кердадараш».
16.30 — «Зорий жизнь».
17.00 — Жюль Верна туспаллин зIаьна чIа. «Тална инсаранан замин». Художественни фильм (ЧССР).
18.20 — «Сога гIоздо цIейше». Фильма премьера.
19.45 — «Тахан дунен тIом».
20.05 — Мультипликацинни фильмаш: «Хьан зынзар мичу?», «Кемалгг».
20.15 — «Баь беш».
20.45 — «Тахан дунен тIом».
21.00 — «Дунен магинохlан».
21.30 — Советски кинон концерт.
21.50 — «Вежорий Карамазовгlар». Художественни фильм. 2-гIа серн.
23.00 — «Хlа».
23.40 — «Ч чем шумит песня, машина?» — Цхьаъаннан концерт.
22.00 — «Футболах дунен халкъаша юкъерча чемпионат». Хьалхарча вIашIихетар. Швеце сборни — СССР сборни. Швецера пачхьалкхан спортсменаша. Репортаж хIара дийнахьа (23.45).
— «Тахан дунен тIа».
— Цхьаъаннан дунен чемпионат. Матч-реванш.

II ПРОГРАММА

8.00 — «IуйранаIа гимнастика».
8.20 — «Второая первая дама». Телевизионни художественни фильм. (ЧССР).
9.30 — «Вторая первая дама». Телевизионни документальни фильма премьера.
9.50 — «Хlа кхуврча йIрзаца». Телевизионни спектакля премьера.
11.00 — «Къьнаиа мастера васкет». Берашта телевизионни художественни фильм. 2-гIа серн.
11.55 — «Къьнаиа мастера васкет». Берашта телевизионни художественни фильм. 3-гIа серн.
12.40 — Ангельски мотт.
13.10 — «Дисциплина — гIоронаш дIаэ». Телевизионни документальни фильм.
13.55 — «Кердадараш».
14.45 — Дешархьара. Телевизионни документальни фильм.
17.35 — «Ша кхиннин поэма». А. Ермилова. Кхин-ца стенин (гIалгIай меттала).
18.05 — «Дела сервечные... и сосудистые». Химия-довзийгара фильм.
18.25 — «Унахlенча».
19.00 — «Нохч-ПIалгIайчен дIч».
19.20 — «Марьям-Апа». Документальни фильм.
19.30 — Литературни конкурс.
20.00 — Бийса дахьъана чIйла цун, бераш. «Доронные ягоды». Мультипликацинни фильм. 2-гIа серн.
20.20 — «Кердадараш».
20.20 — Хи гIарча спортах дунен чемпиона. Хи гIара поэма. Испанера передача.
20.50 — Эламига концерт.
21.40 — «Чрезвычайные обстоятельства». Художественни фильм.
23.00 — «Кердадараш».

21 АВГУСТ
I ПРОГРАММА

8.00 — «Хlа».
8.40 — «Хьайайй дунен тIа».
9.40 — «Нухушоборгlаний исходлам».
10.10 — «Вежорий Карамазовгlар». Художественни фильм. 2-гIа серн.
11.20 — «Кердадараш».
14.30 — «Кердадараш».
14.50 — «Гьаьнара — юхера». Документальни фильмаш: «Ленинград — музей под открытым небом», «Волшебная нить».
15.40 — «Стадион массанена а».
16.10 — «Кердадараш».
16.15 — «Что там, за поворотом?». Телевизионни художественни фильм. 2-гIа серн.
17.20 — «...Яхлайта шу дальнем боккхгIоне».
18.05 — Хи гIарча спортах дунен чемпионат. Синхронни нендар. Испанера передача.
18.30 — «Алиготи яхалеспаргIа. Горге безобу малорраз меларах доалача зенах. Iилма-дезийгара фильм.
18.45 — «Тахан дунен тIа».
19.00 — Шахматаш-ца дунен чемпионат. Матч-реванш.
19.05 — ДЕША ТIЕХЬА ГIУЛЛАНХ.
19.40 — «Кердадараш».
19.45 — «Вежорий Карамазовгlар». Художественни фильм. 3-гIа серн.
21.00 — «Хlа».
21.40 — Яздарро В. Пинуля «Тахан хьоаллаIIа».
22.35 — «Тахан дунен тIа».
22.55 — Хи гIарча спортах дунен чемпионат. Нендар. Испанера передача.

II ПРОГРАММА

8.00 — «IуйранаIа гимнастика».
8.20 — «Чрезвычайные обстоятельства». Художественни фильм.
9.35 — Iилма-довзийгара фильм.
9.55 — Испанеи мотт.
10.00 — «Вайна новкъостан дегIа роботе». Мультипликационни фильм.
10.35 — Францусски поэтан, Музыкально-поэтически монтаж. Г. Аполлинер «Мост».
11.20 — «Къьнаиа мастера васкет». Берашта телевизионни художественни фильм. 3-гIа серн.
12.25 — «Хlалкъа аз1аза».
12.40 — «Яьлаттаьар». Субтитрица художественни фильм.
14.00 — «Кердадараш».
15.00 — «Из хинна дунка ха яь». Телевизионни фильм.
16.30 — Литературни ала-шIигIихетараш (нохчий меттазан).
17.55 — «Воспоминания о Подлесном». Документальни фильм.
18.25 — Сийлахьа Октябрь 71 гIур дуссш. «Идет второй Всесоюзный...»
19.05 — «Нохч-ПIалгIайчен дIч».
19.25 — «Къонахарий пионерашца».
20.05 — «Вийса дахьъана хIайла цун сторал».
20.15 — «Республикина яхаш-ша». Юртбахазанна обозрени (гIалгIай меттала).
20.30 — Хи гIарча спортах дунен чемпионат. Хи гIу яхуссазалор. Испанера передача.
21.05 — «Хlа».
21.40 — «Мелочи жизни». Телевизионни художественни фильм.
22.50 — «Кердадараш».

23 АВГУСТ
I ПРОГРАММА

8.00 — «Хlа».
8.10 — Дiалоях РСФСР заслуженни артиста Б. Феоктистова балалейка).
10.00 — Программи передачаш.
9.05 — «По российским географизмам».
9.30 — «Дунен магинохlан».
10.05 — «Вежорий Карамазовгlар». Художественни фильм. 3-гIа серн.
11.15 — «Кердадараш».
14.30 — «Кердадараш».
14.45 — Мехка экологически студей документальни фильм «Магнитное поле фиалы». «Приглашаем из логмаи».
15.35 — Кюси АССР Пачхьалкхан «Iам» ВIашIихетарехь Кюси халхарен ансамбла концерт.
16.25 — «Кердадараш».
16.30 — «Зорий жизнь».
17.00 — Жюль Верна туспаллин зIаьна чIа. «Тална инсаранан замин». Художественни фильм (ЧССР).
18.20 — «Сога гIоздо цIейше». Фильма премьера.
19.45 — «Тахан дунен тIом».
20.05 — Мультипликацинни фильмаш: «Хьан зынзар мичу?», «Кемалгг».
20.15 — «Баь беш».
20.45 — «Тахан дунен тIа».
21.00 — «Дунен магинохlан».
21.30 — Советски кинон концерт.
21.50 — «Вежорий Карамазовгlар». Художественни фильм. 2-гIа серн.
23.00 — «Хlа».
23.40 — «Ч чем шумит песня, машина?» — Цхьаъаннан концерт.
22.00 — «Футболах дунен халкъаша юкъерча чемпионат». Хьалхарча вIашIихетар. Швеце сборни — СССР сборни. Швецера пачхьалкхан спортсменаша. Репортаж хIара дийнахьа (23.45).
— «Тахан дунен тIа».
— Цхьаъаннан дунен чемпионат. Матч-реванш.

II ПРОГРАММА

8.00 — «IуйранаIа гимнастика».
8.20 — «Второая первая дама». Телевизионни художественни фильм. (ЧССР).
9.30 — «Вторая первая дама». Телевизионни документальни фильма премьера.
9.50 — «Хlа кхуврча йIрзаца». Телевизионни спектакля премьера.
11.00 — «Къьнаиа мастера васкет». Берашта телевизионни художественни фильм. 2-гIа серн.
11.55 — «Къьнаиа мастера васкет». Берашта телевизионни художественни фильм. 3-гIа серн.
12.40 — Ангельски мотт.
13.10 — «Дисциплина — гIоронаш дIаэ». Телевизионни документальни фильм.
13.55 — «Кердадараш».
16.45 — Дешархьара. Химина. Документальни фильм.
17.35 — «Шун кхиннин поэма». А. Ермилова. «Кхин-ца стенин (гIалгIай меттала).
18.05 — «Дела сервечные... и сосудистые». Химия-довзийгара фильм.
18.25 — «Унахlенча».
19.00 — «Нохч-ПIалгIайчен дIч».
19.20 — «Марьям-Апа». Документальни фильм.
19.30 — Литературни конкурс.
20.00 — Бийса дахьъана чIйла цун, бераш. «Доронные ягоды». Мультипликацинни фильм. 2-гIа серн.
20.20 — Хи гIарча спортах дунен чемпиона. Хи гIара поэма. Испанера передача.
20.50 — Эламига концерт.
21.40 — «Чрезвычайные обстоятельства». Художественни фильм.
23.00 — «Кердадараш».

22 АВГУСТ
I ПРОГРАММА

8.00 — «Хlокху сахьтехь».
8.40 — Мультипликацинни фильмаш: «Приключенияхь нехараш хиннача бегемотах».
9.10 — «Дега мерзашо». Фильм-концерт (Душанбе).
10.25 — «ЖИВАЯ ВОДА» КИНОКОМЕДИ. «Тешаме новкъостетий».
11.15 — «Кердадараш».
14.30 — «Кердадараш».
14.50 — «Гьаьнара — юхера». Документальни фильмаш: «Ленинград — музей под открытым небом», «Волшебная нить».
15.40 — «Стадион массанена а».
16.10 — «Кердадараш».
16.15 — «Что там, за поворотом?». Телевизионни художественни фильм. 2-гIа серн.
17.20 — «...Яхлайта шу дальнем боккхгIоне».
18.05 — Хи гIарча спортах дунен чемпионат. Синхронни нендар. Испанера передача.
18.30 — «Алиготи яхалеспаргIа. Горге безобу малорраз меларах доалача зенах. Iилма-дезийгара фильм.
18.45 — «Тахан дунен тIа».
19.00 — Шахматаш-ца дунен чемпионат. Матч-реванш.
19.05 — ДЕША ТIЕХЬА ГIУЛЛАНХ.
19.40 — «Кердадараш».
19.45 — «Вежорий Карамазовгlар». Художественни фильм. 3-гIа серн.
21.00 — «Хlа».
21.40 — Яздарро В. Пинуля «Тахан хьоаллаIIа».
22.35 — «Тахан дунен тIа».
22.55 — Хи гIарча спортах дунен чемпионат. Нендар. Испанера передача.

II ПРОГРАММА

8.00 — «IуйранаIа гимнастика».
8.20 — «Чрезвычайные обстоятельства». Художественни фильм.
9.35 — Iилма-довзийгара фильм.
9.55 — Испанеи мотт.
10.00 — «Вайна новкъостан дегIа роботе». Мультипликационни фильм.
10.35 — Францусски поэтан, Музыкально-поэтически монтаж. Г. Аполлинер «Мост».
11.20 — «Къьнаиа мастера васкет». Берашта телевизионни художественни фильм. 3-гIа серн.
12.25 — «Хlалкъа аз1аза».
12.40 — «Яьлаттаьар». Субтитрица художественни фильм.
14.00 — «Кердадараш».
15.00 — «Из хинна дунка ха яь». Телевизионни фильм.
16.30 — Литературни ала-шIигIихетараш (нохчий меттазан).
17.55 — «Воспоминания о Подлесном». Документальни фильм.
18.25 — Сийлахьа Октябрь 71 гIур дуссш. «Идет второй Всесоюзный...»
19.05 — «Нохч-ПIалгIайчен дIч».
19.25 — «Къонахарий пионерашца».
20.05 — «Вийса дахьъана хIайла цун сторал».
20.15 — «Республикина яхаш-ша». Юртбахазанна обозрени (гIалгIай меттала).
20.30 — Хи гIарча спортах дунен чемпионат. Хи гIу яхуссазалор. Испанера передача.
21.05 — «Хlа».
21.40 — «Мелочи жизни». Телевизионни художественни фильм.
22.50 — «Кердадараш».

23 АВГУСТ
I ПРОГРАММА

8.00 — «Хlа».
8.10 — Дiалоях РСФСР заслуженни артиста Б. Феоктистова балалейка).
10.00 — Программи передачаш.
9.05 — «По российским географизмам».
9.30 — «Дунен магинохlан».
10.05 — «Вежорий Карамазовгlар». Художественни фильм. 3-гIа серн.
11.15 — «Кердадараш».
14.30 — «Кердадараш».
14.45 — Мехка экологически студей документальни фильм «Магнитное поле фиалы». «Приглашаем из логмаи».
15.35 — Кюси АССР Пачхьалкхан «Iам» ВIашIихетарехь Кюси халхарен ансамбла концерт.
16.25 — «Кердадараш».
16.30 — «Зорий жизнь».
17.00 — Жюль Верна туспаллин зIаьна чIа. «Тална инсаранан замин». Художественни фильм (ЧССР).
18.20 — «Сога гIоздо цIейше». Фильма премьера.
19.45 — «Тахан дунен тIом».
20.05 — Мультипликацинни фильмаш: «Хьан зынзар мичу?», «Кемалгг».
20.15 — «Баь беш».
20.45 — «Тахан дунен тIа».
21.00 — «Дунен магинохlан».
21.30 — Советски кинон концерт.
21.50 — «Вежорий Карамазовгlар». Художественни фильм. 2-гIа серн.
23.00 — «Хlа».
23.40 — «Ч чем шумит песня, машина?» — Цхьаъаннан концерт.
22.00 — «Футболах дунен халкъаша юкъерча чемпионат». Хьалхарча вIашIихетар. Швеце сборни — СССР сборни. Швецера пачхьалкхан спортсменаша. Репортаж хIара дийнахьа (23.45).
— «Тахан дунен тIа».
— Цхьаъаннан дунен чемпионат. Матч-реванш.

II ПРОГРАММА

8.00 — «IуйранаIа гимнастика».
8.20 — «Второая первая дама». Телевизионни художественни фильм. (ЧССР).
9.30 — «Вторая первая дама». Телевизионни документальни фильма премьера.
9.50 — «Хlа кхуврча йIрзаца». Телевизионни спектакля премьера.
11.00 — «Къьнаиа мастера васкет». Берашта телевизионни художественни фильм. 2-гIа серн.
11.55 — «Къьнаиа мастера васкет». Берашта телевизионни художественни фильм. 3-гIа серн.
12.40 — Ангельски мотт.
13.10 — «Дисциплина — гIоронаш дIаэ». Телевизионни документальни фильм.
13.55 — «Кердадараш».
16.45 — Дешархьара. Химина. Документальни фильм.
17.35 — «Шун кхиннин поэма». А. Ермилова. «Кхин-ца стенин (гIалгIай меттала).
18.05 — «Дела сервечные... и сосудистые». Химия-довзийгара фильм.
18.25 — «Унахlенча».
19.00 — «Нохч-ПIалгIайчен дIч».
19.20 — «Марьям-Апа». Документальни фильм.
19.30 — Литературни конкурс.
20.00 — Бийса дахьъана чIйла цун, бераш. «Доронные ягоды». Мультипликацинни фильм. 2-гIа серн.
20.20 — Хи гIарча спортах дунен чемпиона. Хи гIара поэма. Испанера передача.
20.50 — Эламига концерт.
21.40 — «Чрезвычайные обстоятельства». Художественни фильм.
23.00 — «Кердадараш».

22.45 — «Кердадараш».

23 АВГУСТ
I ПРОГРАММА

8.00 — «Хlа».
8.40 — «Хьана, сендухьа».
9.10 — «Iлхкера школа, пенсионерашка передача».
9.40 — «Тамашийна гурга», Мультипликационни фильм.
10.00 — «Унахlенча».
10.40 — «Нотбальнаш».
12.05 — Хи гIарча спортах дунен чемпионат. Нендар. Испанера передача.
12.35 — «Болама ххераннеш».
13.05 — Массанена а хIаранена а. «Гапзапитчует фирмай».
13.35 — Мультипликационни фильм.
13.45 — «Бакъдеррий дуне».
14.30 — «Кердадараш».
14.45 — «Нар-птица из края березы». Телевизионни документальни фильм.
15.25 — «Румыние цIаьхьа цIейша — мукъьалара денга, Румыние Социалистически Республикин телевиденне программа.
16.25 — Ханахи шийхи. Политически антологи. Иосиф Уткин. Дешаш — артист К. Ломовский.
16.40 — Хи гIарча спортах дунен чемпионат. Хи гIара поэма. Испанера передача.
17.10 — «Гуздар — тешаллин хIара дар».
18.15 — Мультипликационни фильмаш.
18.25 — Телевизионный журнал «Ровесник».
19.05 — Шахматаш дунен чемпионат. Матч-реванш.
19.05 — «Вовзаш воаца Чаханиге». Телевизионни художественни фильм. Первый серия. «Керда-ялар».
19.40 — «Кердадараш».
20.00 — «Вежорий Карамазовгlар». Художественни фильм. 4-гIа серн.
21.40 — Мемуарашца. Г. Шпагин «Пулеметчик».
22.55 — Хи гIарча спортах дунен чемпионат. Нендар. Испанера передача.
23.15 — «Планета ритмаш».
Доззол дезъарча артистий конкурс.

II ПРОГРАММА

8.00 — «IуйранаIа гимнастика».
8.20 — «...Чоаггта доаца Новмехкашца». Документальни фильм.
8.30 — Физически гимнастика.
9.15 — «Хьехархоча — муэзыкин урокаш». 1-ча класс. ДIаэкор г. Владимира В. Михайлов.
10.20 — «Баь беш».
10.50 — «Iуйранаца мотт». Музыкальни передача.
11.20 — «Дунен — музыкальни хежка оагIонаш». Реминссера исинсто. 2-гIа серн.
12.00 — «Дошо коа наьаза». ЧССР музыкальни передача.
12.55 — Доззол дезъарча фильма эиран. «Хьоца иэкъ-ларе».
14.00 — Лаьттен, сигален, фонгIа чIен.
14.30 — «Талант». Телевизионни художественни фильм. 3-гIа серн. «Зламагlоча черменин».
15.45 — «Нохч-ПIалгIайчен кIирам».
15.50 — Фильм-реклама.
16.00 — «Шун дехарца».
Концерт (гIалгIай меттала).
16.30 — «Мы желаем счастья вам». Саманта Смитта-ца Iамийна «Пионерски лагерехь».
17.30 — «...И углами изба красна». Телевизионни документальни фильм (г. Горький).
18.00 — «Горний мастер». Мультипликационни фильм. 1-гIа дакъа.
18.30 — Ишъ берий илуй.
19.30 — Хи гIарча спортах дунен чемпионат. Хи шу яхуссазалор. Испанера передача.
20.00 — Бийса дахьъана хIайла цун, бераш. «Горний мастер». Мультипликационни фильм. 1-гIа дакъа.
20.15 — Академически гребелех дунен чемпионат. Англера передача.
21.00 — «Хlа».
21.30 — «Возврата нет». Художественни фильм.
23.